

Handläggare: Alf Klingvall
Telefon: 08-508 430 25

Till
Socialtjänst- och
arbetsmarknadsförvaltningen

Tillsyn av folköl och tobak samt receptfria nikotinläkemedel i Stockholm 2009

Förslag till beslut

1. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden godkänner denna rapport.
2. Rapporten överlämnas till kommunfullmäktige och stadsdelsnämnderna.

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Fredrik Jurdell
Avdelningschef

Sammanfattning

I Stockholms stad fanns det vid utgången av 2009 1 114 försäljningsställen registrerade i ärendehanteringssystemet OL2. Av dessa sålde 527 folköl och 1 033 tobaksvaror. 287 försäljningsställen sålde receptfria nikotinläkemedel. Av riktlinjerna för folköls- och tobakstillsynen framgår att varje försäljningsställe ska

få ett tillsynsbesök och att minst en inköpsstudie ska genomföras årligen. Inköpsstudien ska omfatta samtliga försäljningsställen. Information om utfallet av inköpsstudien ska meddelas försäljningsstället. Under 2009 genomförde samtliga stadsdelsförvaltningar inköpsstudier. De inköpsstudier som gjordes visade genomsnittligt att butikerna blivit sämre på att kontrollera ålder i samband med försäljning av både folköl och tobaksvaror. Enligt riktlinjerna ska varje försäljningsställe få ett tillsynsbesök per år. Några stadsdelsförvaltningar har inte genomfört tillsynsbesök i den utsträckning som riktlinjerna föreskriver.

244 tillsynsbesök har genomförts på de försäljningsställen som sålt receptfria nikotinläkemedel.

Under 2009 har ett föreläggande med vite meddelats med stöd av tobakslagen.

En enkät har sänts ut till handlarna i Stockholms stad i december 2009. Syftet har varit att följa upp vad handlarna anser om tillsynen och i vilken utsträckning handlarna har egentillsynsprogram. Över hälften av handlarna besvarade enkäten. Nästan alla som svarat på enkäten ansåg tillsynen fungerade bra i Stockholm.

Justitieombudsmännen (JO) har granskat provköp som tillsynsметод i Karlskrona kommun och kommit fram till att provköp inte bör användas som tillsynsметод.

I detta ärende sammanfattas tillsynsarbetet för Stockholms stad under 2009.

Bakgrund

Av 3 kap. 8 § alkohollagen (AL) framgår att det för försäljning av folköl gäller en åldersgräns på 18 år. Alkohollagen är en social skyddslagstiftning där åldersgränssättningen utgör en av grunderna. Om försäljning sker till underårig finns det möjlighet till straffrättsliga påföljder (olovlig dryckeshantering) i form av böter eller fängelse i högst sex månader. Det är den som lämnar ut folkölen som ska förvissa sig om mottagarens ålder. Folköl får inte heller lämnas ut till person som är märkbart påverkad av alkohol eller annat berusningsmedel (även detta sker under ett straffansvar). Enligt 8 kap. 1 § AL är det kommunen och polismyndigheten som utövar tillsynen över servering av och detaljhandel med folköl.

Enligt 12 § tobakslagen (TL) gäller en åldersgräns på 18 år för att få köpa tobaksvara i Sverige. Även försäljning av tobaksvara sker under straffansvar (olovlig tobaksförsäljning). I tobakslagen finns flera regleringar kring försäljningen. På varje försäljningsställe ska det bland annat finnas en tydlig och klart synbar skylt med information om förbudet mot att sälja eller lämna ut sådana varor till den som inte har fyllt 18 år.

För både folköls- och tobaksförsäljningen finns en skyldighet att anmäla försäljningen till kommunen. Näringsidkarna är även skyldiga att bedriva en egentillsyn över verksamheten och för detta upprätta ett särskilt program (egentillsynsprogram).

Handeln med receptfria nikotinläkemedel reglerades i lag (2007:1455) om detaljhandel med nikotinläkemedel. Av lagen framgick att den som sålde receptfria nikotinläkemedel var skyldiga att anmäla detta till kommunen som i sin tur meddelade detta till Läkemedelsverket. För att få sälja dessa läkemedel fanns krav på egenkontrollprogram, åldersdekal. Från och med 2009-11-01 utökades möjligheten för att sälja fler receptfria läkemedel i detaljhandeln utöver enbart receptfria nikotinläkemedel. Det handlar främst om läkemedel mot värk och feber, salvor och krämer som används på huden, allergiläkemedel, läkemedel mot karies och läkemedel för rökavvänjning. Lag (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel kom att ersätta den tidigare lagen. Anmälan om försäljning av receptfria läkemedel ska lämnas in till Läkemedelsverket som sedan meddelar kommunen vilka försäljningsställen som säljer läkemedel. Kommunen är kontrollmyndighet.

Ansvarsfördelningen inom staden

Tillsynen över försäljningsställen som säljer folköl och tobak ligger på stadsdelsnämnderna medan socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden (SAN) svarar för samordning, information, utbildning, konsultativt stöd samt bransch- och myndighetssamverkan. SAN har även ansvar för att följa upp stadsdelsnämndernas tillsynsplaner och svarar även för uttag av tillsynsavgifterna. Kommunfullmäktige har fastställt riktlinjer för folköls- och tobakstillsynen.

SAN har tillsynsansvaret för de försäljningsställen som säljer receptfria läkemedel och de som innan den 1 november 2009 sålde receptfria nikotinläkemedel.

Sedan 2005 har förvaltningen tillsammans med polismyndigheten, Statens folkhälsoinstitut och livsmedelshandlarföreningen inbjudit handlare med personal att gå en utbildning i folköls- och tobaksfrågor. Syftet har varit att förbättra efterlevnaden av åldersgränsregleringen i tobakslagen och alkohollagen. Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen har samordnat utbildningen vid fyra tillfällen 2009.

Samtliga stadsdelsnämnder har tillgång till stadens gemensamma IT-stöd, benämnt OL2. I systemet finns alla försäljningsställen i staden registrerade. I anslutning till försäljningsstället lägger stadsdelsförvaltningarna in uppgifter om genomförd tillsyn. I systemet finns dokumentmallar som kan användas i tillsynsarbetet. SAN ansvarar för och förvaltar ärendehanteringssystemet OL2.

I ansvaret ingår att svara för kommunikation, uppföljning och revidering av riktlinjerna.

Statistik 2009

I Stockholms stad fanns det vid utgången av 2009 totalt 1 114 anmälda försäljningsställen. Av dessa försäljningsställen sålde 527 folköl och 1 033 sålde tobaksvaror och 287 sålde receptfria nikotinläkemedel. Dessa siffror avser de som anmält till stadsdelsförvaltningarna att de säljer folköl och/eller tobak. Det kan finnas försäljningsställen som inte anmält folköls- och/eller tobaksförsäljning. Mörkertalet är förmodligen inte särskilt högt i och med att stadsdelsförvaltningarna besöker butikerna årligen och då upptäcker eventuella nytillkomna i närområdet. Några stadsdelsförvaltningar har dessutom genomfört en särskild inventering av de försäljningsställen som finns.

I tabell 1 nedan framgår hur många försäljningsställen det finns i respektive stadsdelsnämnds ansvarsområde. Enligt riktlinjerna för folköls- och tobakstillsynen ska tillsynen ske på de försäljningsställen som anmält försäljning av folköl och/eller tobak. För själva tillsynen har staden rätt att ta ut en avgift. Tillsynsavgiften höjdes 2008 till 1 500 kronor/försäljningsställe som säljer enbart tobaksvaror eller folköl. Om ett försäljningsställe säljer både folköl och tobaksvara är avgiften 2 000 kronor. För de som säljer enbart receptfria läkemedel är avgiften 1 500 kronor per försäljningsställe. Säljer butiken folköl och/eller tobak sker ett tillägg på 1 000 kronor per butik för läkemedlen. Tillsynsavgiften debiterades av socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen sedan 2008 för samtliga försäljningsställen i Stockholm. Efter avdrag av vissa övergripande kostnader (utbildning, informationsbrev och OL2) fördelas tillsynsavgiften till respektive stadsdelsnämnd.

Enligt riktlinjerna ska varje försäljningsställe få ett årligt tillsynsbesök. Vid varje tillsynsbesök ska tillsynspersonalen försäkra sig om att butiken har ett anpassat eget tillsynsprogram/egenkontrollprogram. De ska även informera om att inköpsstudier kommer att genomföras på försäljningsstället. Aktuell information ska lämnas vid tillsynsbesöket. Tillsynsbesöken ska dokumenteras. För detta ändamål finns särskilda tillsynsblanketter.

Av riktlinjer för ärendehanteringssystemet OL2 framgår att varje stadsdelsförvaltning ska registrera nya försäljningsställen och lämna uppgifter på bland annat tillsynsbesök.

Antal försäljningsställen och försäljningslag

Förvaltning	Antal	Öl	Tobak	Läkemedel
Bromma	66	38	64	23
Enskede-Årsta-Vantör	93	43	90	32

Farsta	55	32	54	16
Hägersten-Liljeholmen	89	50	89	28
Hässelby-Vällingby	52	30	52	13
Kungsholmen	86	37	83	27
Norrmalm	160	70	145	62
Rinkeby-Kista	48	20	48	12
Skarpnäck	45	25	44	12
Skärholmen	31	13	31	12
Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen	34	2	2	31
Spånga-Tensta	32	11	32	8
Södermalm	204	99	183	64
Älvsjö	15	9	14	9
Östermalm	104	48	102	41
Totalt för Stockholms stad	1114	527	1033	391*

Tabell 1. Försäljningsställen som säljer folköl, tobak, läkemedel i Stockholms stad. Uppgiften är hämtad från ärendehanteringssystemet OL2. * Siffran tar även med de butiker som under 2009 avanmält försäljning av receptfria nikotinläkemedel.

Vid varje försäljningsställe ska minst en inköpsstudie per försäljningsslag göras. Har en butik anmält att man både säljer folköl och tobak ska minst två inköpsstudier genomföras i den butiken årligen.

En inköpsstudie går ut på att låta 18-åriga ungdomar göra inköpsförsök av folköl eller tobaksvara. I lagen finns ett krav på att den som säljer folköl eller tobak ska förvissa sig om mottagarens ålder.

Stadsdelsförvaltningen ska meddela försäljningsstället utfallet av inköpsstudien. Detta gäller oberoende vilket utfallet blir.

Har näringsidkare sålt folköl/tobak vid en inköpsstudie utan att genomföra ålderskontroll ska ett kontrollköp genomföras efter det att lämplig information överlämnats till näringsidkaren. Säljer butiken återigen folköl/tobak vid kontrollköpet ska ett tillsynsärende initieras. Tillsynsärende initieras även när försäljningsstället de facto har sålt folköl/tobak till underårig eller på annat sätt överträtt bestämmelse i alkohollagen/tobakslagen. Att ett tillsynsärende initieras registreras i OL2. I OL2 finns uppgifter om att försäljningsställena i staden besökts vid 4 342 tillfällen under 2009.

Av tabell nummer 2 framgår fördelningen av genomförda besök under 2009.

Förvaltning	Totalt 2009	Inköpsstudie r	Tillsynsbesök	SAF
-------------	----------------	-------------------	---------------	-----

		(provköp)	(SDF)	
Bromma	214	123	69	22
Enskede-Årsta-Vantör	368	278	68	22
Farsta	231	166	53	12
Hägersten-Liljeholmen	227	129	80	18
Hässelby-Vällingby	129	74	48	10
Kungsholmen	588	461	113	14
Norrmalm	892	678	177	37
Rinkeby-Kista	131	77	47	7
Skarpnäck	91	80	32	10
Skärholmen	141	87	49	5
Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen*.	19	-	-	19
Spånga-Tensta	112	75	32	5
Södermalm	612	354	212	46
Älvsjö	91	65	22	4
Östermalm	495	357	116	22
Totalt:	4 342	3 001	1 118	253

Tabell 2. Antal genomförda besök (inköpsstudier + tillsynsbesök) under 2009. * Socialtjänst och arbetsmarknadsförvaltningen har genomfört 253 tillsynsbesök på de försäljningsställen som sålt receptfria nikotinläkemedel. Flera butiker besöktes under året där de inte ännu påbörjat försäljningen av receptfria läkemedel. Dessa besök har inte tagits med i redovisningen. I bilaga 1 finns en uppdelning på hur besöken har skett månadsvis under 2009.

Tillsynsbesöken 2009

Stadsdelsförvaltning	Riktlinje	Genomförd a	Avvikelse
Bromma	66	69	3
Enskede-Årsta-Vantör	93	68	-25
Farsta	55	53	-2
Hägersten-Liljeholmen	89	80	-9
Hässelby-Vällingby	52	48	-4
Kungsholmen	86	113	27
Norrmalm	160	177	17
Rinkeby-Kista	48	47	-1
Skarpnäck	45	32	-13
Skärholmen	31	49	18
Spånga-Tensta	32	32	0
Södermalm	204	212	8
Älvsjö	15	22	7

Östermalm	104	116	12
Totalt i Stockholms stad	1 114	1 118	38

Tabell 3. Antal genomförda tillsynsbesök i förhållande till riktlinjerna under 2009. Ett minustecken framför siffran innebär färre att tillsynsbesök genomförts än vad som riktlinjerna föreskriver.

Sammantaget gjordes det 1 118 tillsynsbesök under 2009. Sammanlagt för staden har det gjorts fler tillsynsbesök än vad riktlinjerna föreskriver.

Inköpsstudier 2009

Stadsdelsförvaltning	Riktlinje*	Genomförda	Avvikelse
Bromma	102	123	21
Enskede-Årsta-Vantör	133	278	145
Farsta	86	166	80
Hägersten-Liljeholmen	139	129	-10
Hässelby-Vällingby	82	71	-11
Rinkeby-Kista	68	77	9
Kungsholmen	120	461	341
Södermalm	282	354	72
Norrmalm	215	678	463
Skarpnäck	69	80	11
Skärholmen	44	87	43
Spånga-Tensta	43	75	32
Älvsjö	23	65	42
Östermalm	150	357	207
Totalt:	1 556	3 001	1 445

Tabell 4. Antal genomförda provköp i förhållande till riktlinjerna under 2009.

*Enligt riktlinje ska varje butik få minst ett provköp av varje försäljningsslag. Säljer butiken folköl/tobaksvara ska ett kontrollköp genomföras. Siffran för riktlinje tar inte med respektive stadsdelsnämnds kontrollköp.

Räknar man samman alla genomförda inköpsstudier per år, 2005-2009, i förhållande till antal köp får man fram en genomsnittlig siffra för hur stor andel av kontrollanterna som får köpa folköl/tobak utan att behöva visa legitimation.

För 2005 var det 31 % av ungdomarna som fick köpa folköl vid inköpsstudierna utan att ålderskontroll genomfördes. Motsvarande siffra för tobaksvara var 44 %.

För 2006 var det 31 % av ungdomarna som fick köpa folköl vid inköpsstudierna utan att ålderskontroll genomfördes. Motsvarande siffra för tobaksvara var 37 %. Det var i princip på samma nivå som 2005.

För 2007 var det 14 % av ungdomarna som fick köpa folköl vid inköpsstudierna utan att ålderskontroll genomfördes. Motsvarande siffra för tobaksvara var 19 %.

För 2008 var det 11 % av ungdomarna som fick köpa folköl vid inköpsstudierna utan att ålderskontroll genomfördes. Motsvarande siffra för tobaksvara var 12 %.

För 2009 var det 14,5 % av ungdomarna som fick köpa folköl vid inköpsstudierna utan att ålderskontroll genomfördes. Motsvarande siffra för cigaretter var 14 %. Under 2009 genomfördes även inköpsstudier på snus. Motsvarande siffra för snus var 29 %.

Sanktioner

Enligt alkohollagen kan den som säljer folköl bli föremål för administrativt ingripande om bestämmelserna i alkohollagen inte följs. För folköl kan ett försäljningsförbud meddelas på 6 eller 12 månader. Om förbud anses vara en alltför ingripande åtgärd kan en varning meddelas istället. Enligt tobakslagen kan kommunen förelägga tobakshandlare att vidta åtgärder som förhoppningsvis bidrar till att avhjälpa problemet. Ett föreläggande kan förenas med ett vite. Det finns även en möjlighet att meddela ett förbud enligt tobakslagen.

Beslut fattas i enlighet med delegationsordningarna för respektive stadsdelsnämnd. Beslut om förbud att sälja folköl har ingen stadsdelsnämnd delegerat till tjänsteman. Under 2009 fattades inget beslut i Stockholm som innebar förbud för näringsidkaren att sälja folköl. Inga beslut fattas heller om varning. Bromma stadsdelsnämnd har under året meddelat ett föreläggande med vite enligt tobakslagen.

Utbildning

Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen har under 2009 genomfört flera utbildningsinsatser för stadsdelsförvaltningens personal. Utbildningsinsatserna har varit inriktade på alkohollagen (folköl) och OL2. Praktisk vägledning av OL2 har även ordnats på plats i stadsdelsförvaltningarna om så önskats.

Receptfria nikotinläkemedel

I december 2008 fattade fullmäktige beslut om att tillsynen av receptfria nikotinläkemedel ska ligga på SAN. Från den 1 mars 2008 har handlare haft möjlighet att sälja receptfria nikotinläkemedel. Under 2008 har arbetet med tillsynsbesök påbörjats. Datasystemet OL2 uppdaterades med uppgifter kring försäljningsställen som säljer receptfria nikotinläkemedel. För närvarande finns det 287 anmälda försäljningsställen i Stockholms stad. Under 2009 har samtliga

butiker som anmält receptfria nikotinläkemedel besökts. Vid kontroll i butikerna har det visat sig att omkring 50 butiker anmält att de säljer receptfria nikotinläkemedel men att de vid tillfället för besöket inte påbörjat själva försäljningen. Vid tillsynsbesöken har förvaltningen lämnat åldersdekalering, förslag på egenkontrollprogram och bipacksedlar till dem som saknat dessa uppgifter.

Handlarenkäten 2009

En enkät har sänts ut i december 2009 för att följa upp vad handlarna anser om tillsynen. Se bilaga 3.

Av de utskickade 1 114 enkäterna har 614 svar inkommit. 14 enkäter har kommit i retur. Främsta orsaken till returer har varit att adressaten varit okänd eller flyttat. I några fall har försäljningsstället bytt ägare. Fem försäljningsställen har varit i kontakt med socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen och meddelat att de inte vill svara på enkäten. Se vidare bilaga 4.

Av svaren framgår att:

- 73 av dem som svarade hade inte något egentillsynsprogram. 22 av dessa butiker svarade att de skulle upprätta ett sådant. Enligt tobakslagen och alkohollagen ska den som säljer folköl och/eller tobak ha ett egentillsynsprogram. Vid tillsynsbesöken ska personalen försäkra sig om att handlarna har ett egentillsynsprogram och att det är anpassat efter försäljningsställets förhållanden. Enkätsvaren visar att det fortfarande finns flera handlare som inte har något egentillsynsprogram. Detta kan leda till att egentillsynen blir bristfällig och att risken för försäljning till underåriga ökar.
- 80 av dem som svarade på enkäten uppger att egentillsynsprogrammet inte fyller någon funktion. Majoriteten tycker dock att den fyller en viktig funktion och 232 butiker jobbar aktivt med egentillsynen.
- 20 av dem som svarade ansåg att tillsynen var dålig. Dom flesta tyckte att tillsynen var bra.
- 227 av de svarande ansåg att fler informationsbrev skulle kunna vara ett förbättringsområde. En förhållandevis stor del av handlarna har svarat att de vill ha fler provköp av folköl och tobak.
- Några handlare hade varit inne på Stockholms stads hemsida för att söka fram information kring folköls- och tobakstillsynen. 414 svarade att de inte hade varit inne på hemsidan. Information kring hemsidan sänds med alla informationsbrev.

Provköp

JO inspekterade april 2009 socialnämnden i Karlskrona kommun. Granskningen avsåg handläggningen av ärenden enligt alkohollagstiftningen.

Vid granskningen uppmärksammades att nämnden bedrev tillsyn över folkölsförsäljningen genom s.k. provköp. JO granskade förfarandet med provköp och meddelade 2009-12-18 ett beslut.

JO konstaterar i beslutet att metoden inte kan påvisa otillåten försäljning utan endast ge visst stöd för att försäljning sker utan noggrann ålderskontroll. JO anser att provköpen strider mot principen att dold myndighetsutövning inte bör förekomma. JO anser att provköp som tillsynsметод inte bör användas så länge den inte har stöd i lagstiftningen. Se vidare bilaga 5.

Med anledning av JO:s ställningstagande rekommenderar inte längre Statens folkhälsoinstitut (FHI) att kommunerna genomför provköp av folköl och/eller tobak.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningens synpunkter

Förvaltningen kan konstatera att stadsdelsnämnderna/stadsdelsförvaltningarna under 2009 i huvudsak levt upp till det tillsynskrav som angivits i riktlinjer från kommunfullmäktige.

Förvaltningen kan konstatera att samtliga stadsdelsförvaltningar genomfört inköpsstudier under 2009. Antalet genomförda provköp ligger långt över lägsta nivån enligt riktlinjerna. Stadsdelsförvaltningarna i city har genomfört fler provköp med anledning av ett särskilt projekt kring tobak, Tobaksfria ungdomar i innerstan. Alla stadsdelsförvaltningar utom Rinkeby-Kista har meddelat förvaltningen att de upprättat tillsynsplan för tillsynen.

Kring ärendehanteringssystemet OL2 konstateras att det varit få tekniska problem under 2009. Förvaltningen har under 2009 haft driftsmöten med Tieto Corporation för att säkerställa driften av programmet och för att söka/finna eventuella fel. Vid avstämningsmötena har även stadsledningskontoret och Landborgen AB (leverantör) medverkat. SAN har ansvaret för att debitera tillsynsavgifterna. För att underlätta debiteringen har programmet OL2 integreras med ekonomisystemet Agresso under december 2009. Integrationen ska vara helt testad och klar för debiteringen av tillsynsavgifterna 2010. Detta kommer att innebära snabbare och enklare hantering av tillsynsfakturorna.

I de inköpsstudier som genomförts i Stockholm under 2009 kan konstateras att andelen ungdomar som får köpa folköl/tobak vid inköpsstudier ökat igen. I genomsnitt har ungdomar kunnat köpa folköl och tobak vid omkring 14 % av provköpen utan att försäljningsstället kontrollerat ungdomens ålder.

När det gäller Handlarenkäten var svarsfrekvensen låg och det är därför tveksamt att dra generella slutsatser av materialet. Antalet svar var dock fler än vid förra mätningen 2007. Av de svar som kommit in framgår att nästan samtliga är nöjda med den tillsyn som kommunen bedriver. Skriftlig information är ett förbättringsområde som handlarna pekar på. Många handlare vill ha fler informationsbrev. Flera handlare anser att antalet provköp bör utökas.

Av svaren framgår dock att många handlare inte upprättat något egentillsynsprogram trots att de fått information om att det är ett krav.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen kommer med anledning av detta skicka ut ett särskilt informationsbrev kring egentillsyn. Till informationsbrevet ska förslag på egentillsynsprogram bifogas. Enlig lag har handlare som säljer folköl, tobak eller receptfria läkemedel en skyldighet att bedriva egentillsyn/egenkontroll över verksamheten. För detta ändamål ska handlare upprätta ett lämpligt program. Syftet är att skapa rutiner på försäljningsstället som gör att ålderskontrollen fungerar.

Stadsdelsförvaltningarnas personal ska i tillsynsarbetet följa upp egentillsynsprogrammen. Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen kommer under våren 2010 återkomma med förslag på reviderade riktlinjer för folköls- och tobakstillsynen. Av riktlinjerna bör det framgå att tillsynspersonalen ska säkerställa att varje försäljningsställe har en fungerande egentillsyn/egenkontroll.

JO har i ett beslut den 18 december 2009 rörande Karlskrona kommuns folkölstillsyn kommit fram till att provköp som tillsynsmetod inte bör användas, så länge den inte har uttryckligt lagstöd. JO anser att provköpen stider mot principen att dold myndighetsutövning inte bör förekomma. Mot bakgrund av detta anser Statens folkhälsoinstitut att provköp inte längre ska användas som tillsynsmetod för folköls- och tobakstillsynen i avvaktan en lagreglering. I riktlinjerna för tillsynen i Stockholms stad ingår provköpen som en del av tillsynen. Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen återkommer med förslag på reviderade riktlinjer för tillsynen där provköp inte längre kommer att ingå som en tillsynsmetod.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen kommer i enlighet med fullmäktiges beslut 2008-04-07 fortsätta att följa upp så att samtliga stadsdelsförvaltningar upprättar tillsynsplaner.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen kommer under 2010 lägga fokus på samordning, information, utbildning, konsultativt stöd samt bransch- och myndighetssamverkan.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen återkommer årligen med en rapport kring folköls- och tobakstillsynen i Stockholms stad.

Bilagor

- 1. Tillsynen i stadsdelsförvaltningarna fördelat på månader under 2009**
- 2. Översikt av genomförd tillsyn 2009**
- 3. Handlarenkäten**
- 4. Sammanställning av handlarenkäten**
- 5. Beslut av JO**